مقایسه تأثیر شیمی‌درمانی استاندارد و اثر ترکیبی آن با Cetuximab بر میزان بقاء در مبتلایان به سرطان پیشرفته کولون

*دکتر سید محسن رضوی[I]

دکتر مهدیه رضایی سلیم[II]

دکتر حمید عطاریان[III]

دکتر جهانگیر رفعت[IV]

دکتر سیدمحمدرضا مرتضوی‌زاده[V]

امیر شیرعلی[VI]

دکتر احسان شریفی‌پور[VII]

چکیده

زمینه و هدف: در سال‌های اخیر تحول ایجاد شده در شناخت بیولوژی مولکولی سلول تومورال و کشف اهمیت رسپتور رشد سلولی در رشد و گسترش خیلی از تومورهای توپر از جمله سرطان کولورکتال و غیر سلول کوچک ریه، استفاده از داروهایی که مستقیماً این گیرنده را مورد هدف قرار می‌دهند رایج شده است. یکی از این داروها cetuximab یا Erbitux است یک منوکلونال آنتی‌بادی از نوع IgG۱ که برعلیه رسپتور رشد سلولی یا Epidermal growth factor عمل می‌کند و یکی از پیشرفت‌های اخیر در درمان سرطان کولورکتال پیشرفته تلقی می‌شد. هدف از این مطالعه مقایسه تأثیر شیمی‌درمانی استاندارد و ترکیب شیمی‌درمانی استانداردبا Cetuximab بر میزان بقاء در مبتلایان به سرطان پیشرفته کولون است. مطالعه در زمانی انجام شد که موتاسیون k-ras به عنوان یک عامل تعیین‌کننده درمان مطرح نشده بود.

روش بررسی: در این مطالعه نیمه تجربی ۹۱ بیمار ۲۰ تا ۸۰ سال, با سرطان پیشرفته عودکننده کولون مورد بررسی قرارگرفتند. از این تعداد ٤٧ بیمار به طور تصادفی تحت درمان باکموتراپی استاندارد رایج و٤٤ بیمار تحت کموتراپی و Cetuximab قرار گرفتند. درمان تا زمان بروز عوارض پیشرفته، اتمام دوره درمان و یا مرگ بیمار ادامه یافت و بدین ترتیب مدت بقاء در دو گروه درمانی با هم مقایسه شدند.

پس از جمع‌آوری داده‌ها، یافته‌ها در قالب جداول آماری، نمودار و شاخص‌های عددی ارائه شد. برای بررسی زمان بقاء بیماران از جدول کاپلان مایر، برای مقایسه طول زمان بقاء در دو گروه از آزمون‌های لگ مار (Logmar) و بریسلو (Breslow) و همچنین از آزمون مجذور کای و تست دقیق فیشر برای مقایسه تعداد مرگ در هر گروه استفاده شد. سطح معنی‌داری ٥٪ در نظر گرفته شد و کلیه آنالیزها در محیط نرم‌افزار SPSS V.15.0 انجام شدند.

یافته‌ها: جمعاً ۹۱ بیمار مبتلا به سرطان پیشرفته کولون بادامنه سنی بین ٧٦-٢٠ سال و ٦٠٪ < kf در فاصله زمانی بین تیرماه ۱۳۸۳ وآبان ماه ۱۳۸٦ مورد بررسی قرار گرفتند. از این تعداد ٤٤ بیمار (٤٨٪) درمان ترکیبی و ٤٧ بیمار (٥٢٪) درمان استاندارد دریافت کردند.

از ٤٧ بیماری که درمان استاندارد گرفتند ۱۸ نفر (۳۸/۳٪)و در روش ترکیبی، ۱۳ نفر (۲۹/٥٪) تا پایان مطالعه فوت کردند. متوسط طول عمر در بین بیمارانی که روش درمانی استاندارد گرفتند ۲۰±۲۳٦ روز و متوسط طول عمر در بین بیمارانی که روش درمانی ترکیبی گرفتند ۲۷±۳۰۱ روز بود. آزمون آماری اختلاف معنی‌داری را بین متوسط زمان بقاء بیماران نشان نداد (p=۰/۲۰۱۱)

نتیجه‌گیری: با وجود اینکه Cetuximab باعث بهبود میزان پاسخ و پیشرفت بیماری می‌شود، ولی با توجه به نتایج مطالعه موجودبه نظر نمی‌رسد به کارگیری مونوکلونال آنتی‌بادی در بیماران مبتلا به مراحل انتهایی سرطان کولورکتال موجب افزایش میزان بقاء گردد، جز اینکه تعیین‌کننده‌های دیگری در انتخاب بیماران وارد شود.

کلیدواژه‌ها: ۱- مونوکلونال آنتی‌بادی ۲- سرطان کولون ۳- بقاء

تاریخ دریافت: ۸۷/۴/۱۵، تاریخ پذیرش: ۸۷/۱۱/۱۲

مقدمه

سرطان کولورکتال (Colorectal Cancer - CRC) همچنان یکی از شایع‌ترین انواع تومورهای سرطانی و علل منتهی به مرگ ناشی از سرطان در تمام جهان محسوب می‌شود؛[1] به طوری که دومین علت شایع مرگ

این مقاله خلاصه‌ای است از پایان‌نامه دکتر مهدیه رضایی سلیم جهت دریافت درجه دکترای تخصصی داخلی به راهنمایی دکتر محسن رضوی، سال ۱۳۸٦.

I) استادیار و فوق تخصص خون و انکولوژی، تقاطع بزرگراه شهید همت و چمران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی ایران، تهران، ایران (* مولف مسؤول)

II) دستیار بیماری‌های داخلی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی ایران، تهران، ایران

III) دانشیار و فوق تخصص خون و انکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران

IV) دانشیار و فوق تخصص خون و انکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی تهران، تهران، ایران

V) استادیار و فوق تخصص خون و انکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی یزد، یزد، ایران

VI) دانشجوی پزشکی، عضو کمیته پژوهشی دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی ایران، تهران، ایران

VII) پزشک عمومی، عضو کمیته پژوهشی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی ایران، تهران، ایران